

Administrowanie domenami internetowymi a arbitraż

Doktryna podkreśla, że w Polsce sądownictwo polubowne (arbitraż) jest niedocenianym sposobem na eliminację wszystkich wad polskiego systemu sądownictwa powszechnego w sprawach gospodarczych¹. W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej i państwach uprzemysłowionych Europy większość sporów między przedsiębiorcami rozstrzyganych jest przez sądownictwo polubowne². Arbitraż posiada bowiem długą tradycję. Jest to tryb rozstrzygania spraw gospodarczych przez arbitrów, na których wybór strony mają bezpośredni lub pośredni wpływ³.

Podnieść należy, że obecnie w Polsce działają dwa sądy arbitrażowe zajmujące się rozstrzyganiem sporów o domeny internetowe. Są nimi **Sąd Polubowny ds. Domen Internetowych przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji** i działający od 18.3.2007 r. **Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie**⁴. Sprawę rozstrzygać może także **Centrum Mediacji i Arbitrażu przy Światowej Organizacji Własności Intelektualnej w Genewie**, ale w wypadku zgłaszania sporów, w których dwie strony posiadają miejsce zamieszkania lub siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej⁵.

Celem artykułu będzie analiza „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych obowiązujących od 18 grudnia 2002 r.”⁶, a także nowego „Regulaminu świadczenia usług przez NASK w zakresie utrzymywania nazw w domenie .pl”⁷ oraz „Regulaminu opcji na rejestrację nazwy domeny”⁸ w kontekście polubownego rozstrzygania sporów w tych materiach.

¹ Zob.: B. Pankowska-Lier, D. Pfaff, Arbitraż gospodarczy, Warszawa 2000; R. Morek, Mediacja i arbitraż. Komentarz, Warszawa 2006; Ł. Błaszczak, M. Ludwik, Sądownictwo polubowne (arbitraż), Warszawa 2007.

² Źródło: <http://www.egospodarka.pl/5364,Arbitraz-lepszy-od-sadu-powszechnego,1,20,2.html> (stan na: 1.2.2008 r.); zob. także: E. Gmurzyńska, Mediacja w sprawach cywilnych w amerykańskim systemie prawnym – zastosowanie w Europie i w Polsce, Warszawa 2006.

³ Źródło: <http://www.msa.pl/cms/?id=12> (stan na: 1.2.2008 r.).

⁴ Działa kolejny sąd od domen internetowych, Rzeczpospolita z 3.4.2007 r., s. C4.

⁵ Źródło: <http://www.dns.pl/spory.html> (stan na: 19.3.2009 r.).

⁶ Źródło: <http://www.dns.pl/zasady.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

⁷ Regulamin z 18.12.2006 r., źródło: <http://www.dns.pl/regulamin.html> (stan na: 1.2.2008 r.). Regulamin wszedł w życie 18.3.2007 r., jednakże względem abonentów, którzy zawarli umowy z NASK przed tą datą, do zakończenia rocznego okresu rozliczeniowego między NASK a abonentem obowiązywały Zasady rejestracji.

⁸ Źródło: http://www.dns.pl/print/opcje_regulamin.html (stan na: 19.3.2009 r.).

Analizie zostaną poddane zagadnienia administrowania domenami internetowymi, przyczyn odmowy rejestracji domen internetowych, zapisów na sąd polubowny i rozstrzygnięcia sporów.

Korzystanie z internetu wymaga łączenia się przez globalną sieć informatyczną z komputerami, którym przydzielono nazwy i domeny internetowe wyrażone w postaci stron WWW (*World Wide Web*). Rejestracją nazw domen internetowych, w skali światowej, zajmują się różne podmioty. W Polsce, odnośnie do domeny europejskiej *.eu, domeny krajowej *.pl, domen funkcjonalnych⁹, domen regionalnych¹⁰, a więc najbardziej rozpowszechnionych¹¹, rejestrację ich prowadzi **Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa** (NASK). Wynikało to, choć nie wprost, z „Zasad rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych obowiązujących od 18 grudnia 2002 r.” (dalej jako: *Zasady rejestracji*), jak również obecnie wynika z „Regulaminu opcji na rejestrację nazwy domeny” (dalej jako: *Regulamin opcji*) oraz „Regulaminu świadczenia usług przez NASK w zakresie utrzymywania nazw w domenie .pl” (dalej jako: *Regulamin świadczenia*).

Jak bowiem stanowił pkt 1 przytoczonych Zasad rejestracji, NASK „utrzymywał zarejestrowaną nazwę domeny internetowej”, nic nie stanowiąc o samym procesie jej rejestracji. Zasady rejestracji w pkt 5 stanowiły jedynie, że umowa o rejestrację i utrzymywanie nazwy domeny zostaje zawarta z chwilą rejestracji nazwy domeny. Gramatyczna wykładnia tych zapisów mogłaby wskazywać, że procesu rejestracji domen dokonuje inny podmiot niż zawierający umowę. Jednakże pkt 5 i 6 Zasad rejestracji stanowiły, że rejestracja nazwy domeny wymaga przesłania do NASK wniosku o rejestrację i utrzymywanie nazwy domeny oraz że nazwa domeny zostanie zarejestrowana w terminie pięciu dni roboczych od doręczenia NASK tego wniosku.

Podobnie do tematu odnosi się Regulamin świadczenia, który stanowi w pkt 1, że „określa warunki świadczenia usług przez NASK w zakresie utrzymywania nazw w domenie .pl”.

⁹ Takich jak: *.aid.pl, *.agro.pl, *.atm.pl, *.auto.pl, *.biz.pl, *.com.pl, *.edu.pl, *.gmina.pl, *.gsm.pl, *.info.pl, *.mail.pl, *.miasta.pl, *.media.pl, *.mil.pl, *.net.pl, *.nieruchomosci.pl, *.nom.pl, *.org.pl, *.pc.pl, *.powiat.pl, *.priv.pl, *.realestate.pl, *.rel.pl, *.sex.pl, *.shop.pl, *.sklep.pl, *.sos.pl, *.szkola.pl, *.targi.pl, *.tm.pl, *.tourism.pl, *.travel.pl, *.turystyka.pl; źródło: <http://www.dns.pl/dns-funk.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

¹⁰ Takich jak: *.augustow.pl, *.babia-gora.pl, *.bedzin.pl, *.beskidy.pl, *.bialowieza.pl, *.bialystok.pl, *.bielawa.pl, *.bieszczady.pl, *.boleslawiec.pl, *.bydgoszcz.pl, *.bytom.pl, *.cieszyn.pl, *.czeladz.pl, *.czest.pl, *.dlugoleka.pl, *.elblag.pl, *.elk.pl, *.glogow.pl, *.gniezno.pl, *.gorlice.pl, *.grajewo.pl, *.ilawa.pl, *.jaworzno.pl, *.jelenia-gora.pl, *.jgora.pl, *.kalisz.pl, *.kazimierz-dolny.pl, *.karpacz.pl, *.kartuzy.pl, *.kaszuby.pl, *.katowice.pl, *.kepno.pl, *.ketrzyn.pl, *.klodzko.pl, *.kobierzyce.pl, *.kolobrzeg.pl, *.konin.pl, *.konskowola.pl, *.kutno.pl, *.lapy.pl, *.lebork.pl, *.legnica.pl, *.lezajsk.pl, *.limanowa.pl, *.lomza.pl, *.lowicz.pl, *.lubin.pl, *.lukow.pl, *.malbork.pl, *.malopolska.pl, *.mazowsze.pl, *.mazury.pl, *.mielec.pl, *.mielno.pl, *.mragowo.pl, *.naklo.pl, *.nowaruda.pl, *.nysa.pl, *.olawa.pl, *.olecko.pl, *.olkusz.pl, *.olsztyn.pl, *.opoczno.pl, *.opole.pl, *.ostroda.pl, *.ostroleka.pl, *.ostrowiec.pl, *.ostrowlkp.pl, *.pila.pl, *.pisz.pl, *.podhale.pl, *.podlasie.pl, *.polkowice.pl, *.pomorze.pl, *.pomorskie.pl, *.prochowice.pl, *.pruszkow.pl, *.przeworsk.pl, *.pulawy.pl, *.radom.pl, *.rawa-maz.pl, *.rybnik.pl, *.rzeszow.pl, *.sanok.pl, *.sejny.pl, *.slask.pl, *.slupsk.pl, *.sosnowiec.pl, *.stalowa-wola.pl, *.skoczow.pl, *.starachowice.pl, *.stargard.pl, *.suwalki.pl, *.swidnica.pl, *.swiebodzin.pl, *.swinoujscie.pl, *.szczecin.pl, *.szczytno.pl, *.tarnobrzeg.pl, *.tgory.pl, *.turek.pl, *.tychy.pl, *.ustka.pl, *.walbrzych.pl, *.warmia.pl, *.warszawa.pl, *.waw.pl, *.wegrow.pl, *.wielun.pl, *.wlocl.pl, *.wlodlawek.pl, *.wodzislaw.pl, *.wolomin.pl, *.wroclaw.pl, *.zachpomor.pl, *.zagan.pl, *.zarow.pl, *.zgora.pl, *.zgorzelec.pl; źródło: <http://www.dns.pl/dns-regiony.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

¹¹ Obecnie 99,5% wszystkich rejestracji domen dokonywanych jest przez partnerów NASK; źródło: <http://pl.wikipedia.org/wiki/NASK> (stan na: 1.2.2008 r.).

Punkt 3 tegoż regulaminu stanowi, że „umowa pomiędzy NASK a abonentem zostaje zawarta w chwili przyjęcia przez NASK oferty, nie później jednak niż w chwili rozpoczęcia utrzymywania nazwy domeny”. Kolejne punkty Regulaminu świadczenia stanowią o prowadzeniu przez NASK obsługi administracyjnej i technicznej (pkt 7) oraz o zamieszczaniu przez NASK danych abonenta w bazie danych abonentów Nazw Domeny (pkt 8).

Ponadto Regulamin opcji w pkt 8 stanowi, że informacje niezbędne do dokonania rejestracji domeny powinny zostać przekazane NASK nie później niż 14 dni od opublikowania przez NASK informacji o udostępnieniu do rejestracji nazwy domeny.

Stosując wykładnię celowościową i funkcjonalną, dochodzimy do wniosku, że procesu rejestracji i zawarcia umowy dokonuje NASK.

Powyższe stwierdzenie, że podmiotem odpowiedzialnym za rejestrację powołanych uprzednio nazw domen internetowych jest NASK, ma znaczenie z punktu widzenia prawa administracyjnego i cywilnego.

Doktryna prawa administracyjnego podnosi, że skutki prawne zdarzenia podlegającego rejestracji powstają z chwilą nastąpienia tego zdarzenia, a nie rejestracji. Rejestracja jest więc tylko czynnością porządkową¹².

Z punktu widzenia prawa cywilnego brak rejestracji czy jej wadliwość może rodzić odpowiedzialność cywilnoprawną. Regulamin świadczenia w pkt 16 ogranicza odpowiedzialność NASK wobec abonenta za poniesione, z winy nieumyślnej, szkody będące następstwem niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania do trzykrotnej wartości opłaty rocznej za świadczoną usługę przez NASK. Ograniczeń tych nie stosuje się w przypadku wyrządzenia szkody z winy umyślnej.

Jak stanowi pkt 6 Regulaminu świadczenia, NASK może odmówić rejestracji domeny w sytuacji wystąpienia szczególnych przesłanek¹³. W myśl pkt 7 Zasad rejestracji w poprzednio obowiązującym stanie prawnym mógł jej także odmówić z podobnych co obecnie przesłanek¹⁴. Obowiązujący Regulamin świadczenia uszczegóławia zatem warunki

¹² Z. Cieślak, J. Jagielski, J. Lang, M. Wierzbowski, A. Wiktorowska, *Prawo administracyjne*, Warszawa 1996, s. 388.

¹³ Przesłankami tymi są: a) oferent nie spełnił warunków technicznych określonych w witrynie internetowej NASK, b) NASK jest związana umową o utrzymywanie tej samej nazwy domeny, która została wskazana w Ofercie, albo trwa proces zawierania takiej umowy, chyba że Oferta stanowiła opcję w rozumieniu odrębnego regulaminu opublikowanego w witrynie internetowej NASK, c) oferta dotyczy nazwy domeny odpowiadającej nazwie województwa, powiatu, gminy lub miejscowości w domenie .pl, chyba że oferentem jest właściwą jednostką samorządu terytorialnego albo Skarb Państwa reprezentowany przez właściwy organ administracji. Oferta dotycząca nazwy domeny odpowiadającej nazwie województwa, powiatu, gminy lub miejscowości w domenie .pl może być złożona tylko bezpośrednio w NASK, d) w przypadku oferty składanej bezpośrednio w NASK treść oferty pisemnej różni się w stosunku do jej wersji złożonej przez witrynę internetową NASK, e) w przypadku oferty składanej bezpośrednio w NASK nie doręczono wersji pisemnej oferty w terminie siedmiu dni od złożenia oferty przez witrynę internetową NASK, f) w przypadku oferty składanej bezpośrednio w NASK oferent trzykrotnie złożył przez witrynę internetową NASK ofertę dotyczącą tej samej nazwy domeny bez doręczenia jej wersji pisemnej, g) nie usunięto błędów oferty w terminie wyznaczonym przez NASK, h) nie doręczono dodatkowych dokumentów dotyczących danych wskazanych w treści oferty w terminie wyznaczonym przez NASK.

¹⁴ Podstawami odmowy rejestracji były: a) prowadzona aktualnie rejestracja tej samej nazwy domeny przez osobę trzecią lub jej wcześniejsze zarejestrowanie, b) podanie we wniosku nazwy domeny o nieprawidłowej składni lub nieprawidłowego serwera nazw lub nieistniejącego w Internecie serwera nazw z wyjątkiem sytuacji,

odmowy przyjęcia oferty (rejestracji) w kwestiach procedury składania i uzupełniania dokumentów do NASK. Zatem w myśl przytoczonych Zasad rejestracji oraz Regulaminu świadczenia możliwe byłoby zarejestrowanie przez NASK np. domeny www.volvo.pl, gdyby taka domena była wolna. Co więcej, Regulamin opcji przewiduje możliwość zarezerwowania na rzecz podmiotów trzecich domen użytkowanych (zarejestrowanych) przez abonentów. Nie miałyby znaczenia, czy osoba występująca z wnioskiem o rejestrację jest przedstawicielem firmy, jej autoryzowanym sprzedawcą. Regulamin świadczenia w pkt 4 i 5 stanowi, że oferent ma wprowadzić zapewnić NASK, że wykonanie umowy nie powoduje naruszenia praw osób trzecich lub przepisów prawa, ale NASK nie dokonuje badania, czy zawierając lub wykonując umowę, abonent narusza prawa osób trzecich lub jakiegokolwiek przepisy prawa. Jednak warto zauważyć, że w świetle Konstytucji Rzeczpospolita Polska jest demokratycznym państwem prawnym, urzeczywistniającym zasady sprawiedliwości społecznej¹⁵, a każdy ma obowiązek przestrzegania prawa Rzeczypospolitej Polskiej¹⁶. Dotyczy to w szczególności sposób organów władzy publicznej, które działać mają na podstawie i w granicach prawa¹⁷.

Gdyby osoba zamierzająca zawrzeć umowę z NASK „podszywała” się pod daną firmę, prowadziła działalność konkurencyjną lub wykorzystywała renomę cudzego znaku towarowego, zastosowanie miałyby odnośne przepisy prawne. Przedstawione w Regulaminie świadczenia zapisy nie zwalniają bynajmniej NASK z obowiązku przestrzegania prawa.

Możliwość rejestracji i utrzymywania zarejestrowanej w ten sposób nazwy domeny internetowej przez NASK rodzi poważne konsekwencje, zwłaszcza w aspekcie zapisu na sąd polubowny i rozstrzygnięcia sporów.

Istotą postępowania arbitrażowego jest dobrowolna umowa stron – zapis na sąd polubowny. Doktryna podnosi, że możliwe jest dwojakie rozumienie takiego zapisu: 1) w stosunku do sporu, który już pomiędzy nimi powstał lub 2) jako klauzuli arbitrażowej – części składowej umowy głównej stanowiącej porozumienie stron co do tego, że w razie powstania sporu strony będą rozstrzygały go przez sąd arbitrażowy¹⁸.

Minimalna wymagana prawem treść takiej umowy może zawierać tylko dokładne oznaczenie sporu albo stosunku prawnego, z którego spór wyniknął lub może wyniknąć. Swoboda kształtowania treści zapisu na sąd polubowny jest jednak ograniczona. Strony nie mogą bowiem wprowadzać postanowień, które naruszałyby zasadę równości stron, jak

gdy nazwa domeny zgłaszanej we wniosku stanowi część nazwy serwera lub niepełnych lub nieprawdziwych danych, c) złożenie wniosku dotyczącego nazwy domeny będącej nazwą województwa, powiatu lub gminy, chyba że wnioskodawcą jest organ administracji rządowej albo samorządu terytorialnego, d) dokonanie zmian w pisemnej formie wniosku w stosunku do jego formy elektronicznej, e) doręczenie NASK wniosku w formie pisemnej po upływie terminu, f) trzykrotne złożenie wniosku w formie elektronicznej dotyczącego tej samej nazwy domeny bez doręczenia jego formy pisemnej, g) brak usunięcia błędów we wniosku w terminie wyznaczonym przez NASK. Źródło: <http://www.dns.pl/zasady.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

¹⁵ Art. 2 Konstytucji RP.

¹⁶ Art. 83 Konstytucji RP.

¹⁷ Art. 7 Konstytucji RP.

¹⁸ K. Piasecki, *Postępowanie sądowe i arbitrażowe w sprawach gospodarczych*, Warszawa 2003.

również postanowień, które byłyby sprzeczne z przepisami bezwzględnie obowiązującymi znajdującymi się w Kodeksie postępowania cywilnego¹⁹.

Właściwość rzeczową sądów polubownych, w myśl art. 1157 KPC, określają sprawy o prawa majątkowe, ale także od 17.10.2005 r. sprawy o prawa niemajątkowe, wynikające ze stosunku prawa pracy (ale tylko po powstaniu sporu), z wyjątkiem spraw o alimenty²⁰.

Wspomniana nowelizacja Kodeksu postępowania cywilnego wprowadziła również możliwość powołania przez strony sądu polubownego drugiej instancji.

Należy też pamiętać, że jeśli pomiędzy stronami istnieje zapis na sąd polubowny, a w przypadku zaistniałego sporu jedna ze stron skieruje pozew do sądu powszechnego, druga będzie mogła złożyć skuteczne zarzuty. Sąd na złożony zarzut lub sprzeciw drugiej strony odrzuci taki pozew²¹.

Powracając do omawianych w artykule Zasad rejestracji – stanowiły one w pkt 14, że: „w przypadku wystąpienia osoby trzeciej do sądu polubownego przy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji w Warszawie przeciwko Abonentowi, z roszczeniem o zaniechanie naruszania jej praw w wyniku zarejestrowania nazwy domeny, Abonent przystąpi do postępowania mediacyjnego, opisanego w Regulaminie Sądu Polubownego. Jeżeli nie zostanie zawarta pomiędzy Abonentem i osobą trzecią ugoda, kończąca postępowanie mediacyjne, Abonent doręczy Polskiej Izbie Informatyki i Telekomunikacji podpisany zapis na Sąd Polubowny, nie później jednak niż w terminie wskazanym w wezwaniu do podpisania tego zapisu”.

Należy zwrócić uwagę na błędną konstrukcję prawną tego zapisu. Osoba trzecia, w wyniku naruszenia jej praw, literalnie ma jedynie możliwość wystąpienia do sądu polubownego z roszczeniem o rejestrację nazwy domeny. Z brzmienia tego punktu wynikało, że naruszenie praw osoby trzeciej było spowodowane rejestracją, a nie używaniem (posługiwaniem się) zarejestrowaną nazwą domeny w sposób naruszający prawa osób trzecich. Paradoks polega także na tym, że takie żądanie osoba ta miała kierować do abonenta (czyli wnioskodawcy, z którym NASK zawarł umowę o rejestrację i utrzymywanie nazwy domeny), a nie do NASK. Tak jak przedstawiono powyżej, to **NASK jest podmiotem dokonującym rejestracji i do niego z tak sformułowanym żądaniem można by było występować.**

Omawiane Zasady rejestracji w pkt 15 stanowiły o braku chęci strony podpisania zapisu na sąd polubowny. Niepodpisanie zapisu powodowało kolejno: a) wstrzymanie możliwości korzystania z nazwy domeny po upływie 30 dni od terminu wyznaczonego do podpisania zapisu, b) rozwiązanie umowy za trzymiesięcznym wypowiedzeniem od terminu wyznaczonego do podpisania zapisu.

Natomiast Regulamin świadczenia w pkt 22 usuwa wskazane wyżej błędy pkt 14 Zasad rejestracji, utrzymując równocześnie obowiązek podpisania zapisu na sąd polubowny, ale w dalszym ciągu, w pkt 23, stanowi o sankcjach braku zapisu na sąd polubowny (rozwiązanie umowy po upływie trzech miesięcy od daty wyznaczonej na podpisanie zapisu).

¹⁹ M. Mrzygłód, Mediacja i arbitraż; źródło: <http://prawo.money.pl/aktualnosci/okiem-eksperta/artukul/mediacja;arbitraz,12,0,235788.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

²⁰ Ustawa z 28.7.2005 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 178, poz. 1478).

²¹ Źródło: <http://animatex.w.interia.pl/arbitraz.html> (stan na: 1.2.2008 r.).

Istotne jest zwrócenie uwagi na ochronę konsumentów przewidzianą w Kodeksie cywilnym. Zgodnie z art. 22¹ KC za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową. Potwierdza to zapis Regulaminu świadczenia, stanowiący w pkt 31, że „postanowienia regulaminu nie naruszają praw konsumentów wynikających z obowiązujących przepisów prawa”.

Powoływane Zasady rejestracji i Regulamin świadczenia stanowią wzorzec umowny w rozumieniu art. 384 § 1 KC w postaci regulaminu. Dlatego też dla oceny skuteczności rozwiązania umowy zastosowanie mają przepisy art. 58 § 1 w zw. z art. 385¹ § 1 i art. 385³ pkt 23 KC.

Zgodnie z art. 385¹ § 1 KC postanowienia umowy zawieranej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszają jego interesy. Natomiast art. 385³ pkt 23 KC w sposób wyraźny jako przykład takiej narzuconej klauzuli umownej wymienia zapis na sąd polubowny.

Zdaniem orzecznictwa sądowego poddanie tych spraw pod rozstrzygnięcie sądu polubownego jest niedozwolonym postanowieniem umownym. Z tego też powodu pkt 15 Zasad rejestracji oraz 23 Regulaminu świadczenia nie wiązały ani nie wiążą konsumentów. W konsekwencji oparte na nich rozwiązanie umowy można by było uznać za nieważne²². Sąd zauważył także, że tego typu postanowienia regulaminu mogłyby być kwestionowane nawet w obrocie profesjonalnym, jako naruszające zasadę swobody umów i prawo do sądu.

Powstaje pytanie, co ma czynić abonent jednostronnie zmuszany, pod sankcją rozwiązania umowy, do podpisania zapisu na sąd polubowny. Wydaje się, że powinien odmówić podpisania zapisu i wystąpić do sądu cywilnego o uznanie pkt 15 Zasad rejestracji lub pkt 23 Regulaminu świadczenia za bezskuteczne wobec niego i żądać zabezpieczenia powództwa poprzez zakazanie NASK wstrzymania możliwości korzystania z domeny i rozwiązania umowy²³.

Jak wykazano, w zakresie rejestracji i utrzymywania nazw domen internetowych NASK w Polsce ma pozycję dominującą. Niestety stara się wykorzystać swoje położenie także poprzez narzucanie abonentom umów adhezyjnych, zawierających niedozwolone postanowienia umowne, zabronione przez Kodeks cywilny. Doktryna prawa cywilnego określa je jako klauzule abuzywne.

Jednostronne narzucanie arbitrażu godzi w podstawy tej instytucji. Prowadzi do deprecjacji tej instytucji, która w skali światowej cieszy się dużym zaufaniem. Z przykrością należy podnieść, że zauważone błędy Zasad rejestracji nie zostały w większości zmienione w Regulaminie świadczenia.

Autorzy mają nadzieję, że podniesione w artykule kwestie będą przyczynkiem do dalszych dyskusji i zmian analizowanego regulaminu. Kwestie te dotyczą bowiem globalnej społeczności internetowej.

²² Orz. SR dla Warszawy-Mokotowa, II C 1091/04, niepubl.

²³ Źródło: <http://maclawyer.wordpress.com/2007/06/09/klauzula-abuzywna-w-regulaminie-utrzymywania-domen-internetowych-nask/> (stan na: 1.2.2008 r.).